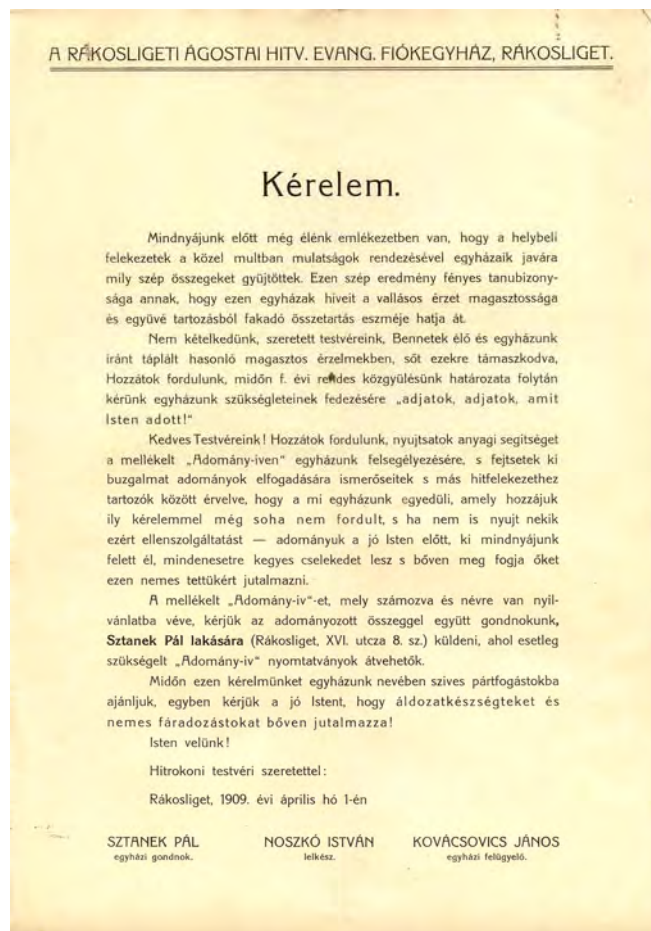

80 éves a rákosligeti evangélikus templom Templomépítés a jegyzőkönyvekben

1909. Noszkó István lelkész, Kovácsovics János felügyelő és Sztanek Pál gondnok első templomépítő próbálkozásának dokumentuma.

1929. november végén a jegyzőkönyv feljegyzés szerint Geyer H. Viktor ismertette a **paplak és imaház** gyűjtéséről szóló információkat.

Kb. 10.000 Pengő folyt be a gyűjtésből, melyből 6000 Pengőt az anyaegyháznak kikölcsönöztek.

Geyer presbiter megfontolásra ajánlja a következőket:

„... egy bár szerényebb méretű, de a mi jelenlegi és közeljövői szükségleteinknek teljesen megfelelő, sőt szükség esetén könnyű szerrel bármikor kibővíthető templom 9 – 10.000 P költséggel akadálytalanul felépíthető...”

Érvként azt is felhozta, hogy „... nehogy nehezen gyűjtött garasaink – nekünk egy pótolhatatlan kincsünk – egy újabb világégés, devalváció, vagy egyéb szerencsétlenség nyomán újjólag veszendőbe menjen ...”

Indítványa a következőképpen hangzott el: „... tekintettel a dupla költségű, tehát csak évek múltán megvalósítható imaház paplak építésének tervétől térjen át a templomépítés gondolatára és szándékára és törekedjék azon ezen akadálytalanul megvalósítható újabb programját oly erővel és odaadással megvalósítani, hogy az első kapavágás tél múltával

megtörténjék, és az „ERŐS VÁRUNK AZ ÚRISTEN” felírású templomunk 1930 év folyamán felszentelhető legyen.”

A betérjesztést a presbitérium elfogadta. A 6000 Pengős kölcsönt **felmondta az anyaegyházzal.**

A **templomépítés végrehajtását** Geyer H. Viktor tiszteletbeli, örökös egyházfelügyelőre bízta.

1930. január 5. Geyer H. Viktor terjesztette elő a templomépítés gondolatát, és annak módját. Megismételte a presbitériumi ülésen elhangzottakat, valamint bemutatta az általa készített rajzokat.

A közgyűlés határozatot hozott arról, „*hogy a javaslatot elfogadja, az eddig az imaházhoz és paplak építésére gyűjtött összeget a templomépítés céljaira fordítja és a gyűjtést a templombelső berendezésére, egyház tagjainál folytatja.*”

1930. január 22. „*Paulinyi bejelenti, hogy beszélt a helybeli Juhász nevezetű építésszel, aki kijelentette, hogy a templomot régi árban felépíti. Őt felkereste egy gödöllői Hetzel Frigyes nevű mérnök, akinek kész templomtervei vannak. Az illető hajlandó azokat részletesen kidolgozni, és honoráriumot csak abban az esetben kér, ha az ő tervei szerint építünk. Nézete szerint is a nagyobbik templomot kellene építenünk. A kisebb templom meghosszabbítása építészeti szempontból is helytelen volna. A nagyobb templom építéséhez szükséges 5000 P-t ő biztosítja, részben híveink további áldozatkészségéből, részben egyeseknek ígéretéből, hogy egy megindítandó gyűjtésben hathatósan részt vesznek.* „

1930. április 6. „*Egyházfelügyelő (dr. Pajor Ákos) javaslatára a közgyűlés egy **templomépítési bizottságot** választ.*

Tagjai:

Geyer H. Viktor, Bradofka Károly, Belánka György Sinkovics Jenő és Kárpáthy Imreegyháztagok és fiókegyházunk elnöksége. Feladatuk lesz a templomépítési tervek és költségelőirányzatok elkészítése.”

Pajor történelmi visszapillantásában kiemelte, hogy ” ... egy 1905. V/21-én felvett jegyzőkönyv szerint Bocskay bécsi békéjének 300 éves évfordulóján tartotta fiókegyházunk az első kimutatható istentiszteletet. Vannak adatok arról is, hogy 1902-ben fordultak már a közoktatásügyi minisztériumhoz a hitoktatás szabályozása végett.

A templomépítésre legelőször 1906 XII/18-án gondoltak, amikor Schuster János egyháztagunk nevével kapcsolatos 12 karácsonyfa után fennmaradt 4 Kor 15 fillért adott át Kovacsevics (Kovácsovics szerk. megj.) Jánosnak ”Lutheránus templom építésére.”

1930. szeptember 25. A presbitériumi ülés megemlékeznek a frissen elhunyt Geyer H. Viktorról, a Munkásotthon Szövetkezet volt elnökéről, aki szorgalmazója és támogatója volt a templomépítésnek,

Geyer H. Viktor halála alkalmából tartott megemlékezést az egyházfelügyelő. Felmerült egy emléktábla elhelyezése a felépítendő templom falán, valamint egy alapítvány létrehozása. A presbitérium a javaslatot elfogadta.

Az emléktáblát dr. Léránt István felügyelő hathatós segítségével közel nyolcvan év késéssel, de pótolta a gyülekezet és 2009. november 15-én Győri Gábor esperes úr fel is szentelhette azt a rákosligeti evangélikus templom falán.

1931 márciusában még mindig nincs meg az az összeg, amellyel elkezdhető lenne az építkezés.

1931. december 5. Felkérésre Sándy Gyula bemutatja a templomterveket, melyek még vázlatosak és kidolgozásra szorulnak.

Két tornyot mutat be. 120 földszinti ülőhellyel 2-300 személyt képes befogadni a templom, es fűthető lesz. Külseje vakolatlan vöröstégla építmény. A templom fedése műpala.

Idővel a templom könnyen bővíthető, állítja az építész. Módjai: A sekrestye válaszfalának az eltávolításával, az oltár hátrébb helyezésével, a másik oldalhajók létesítésével, vagy az északi homlokfal kitolásával. Ez a templom 850 m³-rel 20000 Pengő minimális költséggel felépíthető. Ez az összeg magába foglalja a szószéket, oltárt, keresztelő medencét, padokat es a kórust is. „A 20000 Pengő azonban az anyagoknak jutányos áron való beszerzése, valamint a gazdasági válság következtében elérhető olcsóbb árajánlatok folytán lényegesen csökkenthető.” A név szerinti szavazás után egyhangú eredménnyel megbízzák Sándy Gyulát a költségvetés és tervek elkészítésével.

Sándy kijelenti, hogy a tervezés költsége „ a munka 12%-ig terjedhet. Jelen munkával az építési költségnek 9%-át tenné ki.... azonban Ő rendszerint” a felét visszaadja az egyháznak. Jelen esetben megelégszik 4%-kal. Ez a minimum, amely készkiadásainak fedezésére szolgál.” Ebben az összegben benne foglaltatott a tervek, a részletes költségvetés, a kidolgozott árlejtések, valamint az építési munkák ellenőrzése is heti kétszeri kiszállással.

1932. január 3.-án a rákosligeti evangélikus egyház közgyűlése a presbitériumot felhatalmazza az építkezés megkezdésére.

1932. április 22. A közgyűlés elé terjesztette a presbitérium a következő cégeket, mint lehetséges kivitelezőket:

1. SZÉCHENYI – MIKLIÁN cég Aszódról. Ők a legolcsóbbak, de kétes a bonitásuk.
2. VÁCZI – JUHÁSZ építésszek Rakosligetről. Drágább, de ismert cég.
3. További ajánlattevők.

A presbitérium a rákosligeti céget javasolta.

1932. június 22.-én Noszko István lelkész az alábbiakat jelenti:

A templomterveket az egyházi hatóság jóváhagyta.

A polgári hatóság szintén engedélyezte az építést.

„A templom építésével kapcsolatos alapkölvetétel 1932. június 5-én nagytiszteletű Blatniczky P. jelenlétében megtörtént.”

Paulinyi Gábor javaslatot tesz, amit el is fogadtak, a templomavató bizottság összeállítására.

Belánka György	Dr Mahr Károly
Kárpáthy Imre	Michaelis Sámuel
Vitéz Keresztury István	Paulinyi Gábor
Boross Dezső	Szabó Lóránt
Jakoby Ágoston	Grósz Rudolf
Lautner Gyula	Dr. Vajda Endre.

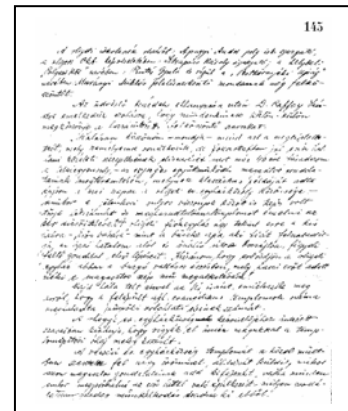
1932. október 22. Belánka György felügyelő a presbitériumnak bejelenti, hogy a templom elkészült illetve „a közgyűlés által megszavazott munkák elkészültek”

Paulinyi Gábor jelenti, hogy „A hívők a 132 ülőhelyből 120-nak az árát vállalták magukra 4 havi részletre, s így a pénztárt csak 12 ülőhely fogja terhelni. Az asztalos MIHALOVITS cég az egyházi funkcionáriusoknak két rövid padját ajándékképpen adta.”

1932. november 20.

D. Raffay Sándor püspök beszéde:

„Hálásan köszönöm mindazt a megtiszteltetést, amely személyemre vonatkozik, de fokozottabban jól esik hallani közéleti szereplésemnek elismerését, mert már 40 éve fáradozom a lelki egyensúly – az egységes együttműködés magasztos gondolatainak megteremtésében, melynek klasszikus példáját adta éppen a mai napon a rákosligeti ev. egyházközség közönsége, amikor a jelenkori súlyos viszonyok között is képes volt törpe létszámát is meghazudtolóan templomot emelni az Úr dicsőítésére. A rákosligeti fiókegyház úgy tekint erre a kis házára – erős várára – mint a büszke apa, aki fiát felszabadítja az apai hatalom alól és önálló útra bocsájtva, figyelni féltő gonddal első lépéseit. Kívánom, hogy erősödjön a rákosligeti egyház abban a buzgó vallásos érzésben, mely harci erőt adott néki e magasztos szép mű megalkotására.”

Majd hálával telt szívvel az Úr iránt emlékszik meg arról, hogy a felépült ágostai evangélikus templomok száma meghaladta püspöki szolgálati éveinek számát.

A rákoshegyi evangélikus egyházközség képviselőjéhez intézett szavaiban kívánja, hogy vigyék el innét magukkal a templomépítés óhaj meleg érzését.

A vecsési evangélikus egyházközség templomát a közelmúltban szentelte fel nagy örömmel, áldást küldi, mikor azon magasztos gondolatának ad kifejezést, „vajha minden ember megpróbálná az erős hitel való építkezést milyen csodálatosan gazdag munkálkodás áradna ki ebből.”

Az izraelita egyház képviseletében megjelent rabbinak köszönetet mond, hogy immár a harmadik templomszentelésben vesz részt. Majd a helybeli református egyház képviselőihez intézve szavait a következőképpen szólta:

„A különböző ösvényen járó emberek egy közös úton is találkozunk, és tovább haladva ezen az úton az Isteni ígét hirdetik, testvérekké lesznek. ezen az úton járt a rákosligeti református és evangélikus egyház és két testvér most szomszéd várba vonult, a közös ősi hitet magával vitte, hogy azt szívében tovább ápolja. Jól esik látni, hogy a testvérek szétválásának pillanatában azt a fájó érzést, mely eltölti őket, de a szétválás csak látszólagos a testvéri összeölelkezés a szívben örök nyomot hagy, mely az evangélium hirdetésében és a nemzeti öntudatban teljes egységben domborodik ki.

Hálás köszönettel adózik a községi előljáróság támogató munkásságáért. Pál apostol ígéjére hivatkozva: „Egymás terhet hordozzátok, mert minden ember vállára nehezednek a terhek, és ha valamelyik lerogy alatta – mint Krisztus Urunk a kereszttel, hát állj oda mellé, hogy támogathassad felebarátodat.”

Külön köszönetét fejezi ki továbbá az O.K. H. rákosligeti fiókintézetének, mely intézet messzemenő jóakarátú támogatásban részesítette a fiókegyházat.

A rákosligeti tantestületekhez intézte ezután szavait, kidomborítva azt a magasztos feladatokat, hogy nem egy egyház, hanem a magyar egyházak számára nevelik az ifjakat, és az óhajának ad hangot, hogy neveljenek e kis község számára sok oszlopos egyháztagot.

Végül a helybeli ágostai evangélikus hitvallású nőegyletet, a helybeli társadalmi egyesületeket és sajtót üdvözli egy pár keresetlen szóval.

A püspöki beszéd után dr. Mahr Károly olvasta fel a templom építésének történetét.

A lezáró beszédet Szabó Lóránt lelkész tartotta.